

УДК 338

СУТНІСТЬ ТА ПРИНЦИПИ БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

М.П. Войнаренко, д.е.н., професор

О.М. Костюк

Хмельницький національний університет, Хмельницький, Україна

Войнаренко М.П., Костюк О.М. Сутність та принципи бізнес-адміністрування на підприємствах за умов мінливого конкурентного середовища.

У статті розглянуто сутність та необхідність наявності якісного бізнес-адміністрування для практики вітчизняних підприємств, принципи бізнес-адміністрування та попит на універсальний підхід до вирішення завдань бізнесу в умовах мінливого конкурентного середовища.

Ключові слова: бізнес-адміністрування, конкуренція, принципи бізнес-адміністрування, системність

Войнаренко М.П., Костюк О.Н. Сущность и принципы бизнес-администрирования на предприятиях в условиях переменной конкурентной среды.

В статье рассмотрена сущность и необходимость качественного бизнес-администрирования для практики отечественных предприятий, принципы бизнес-администрирования и востребованность универсального подхода к решению задач бизнеса в условиях переменной конкурентной среды.

Ключевые слова: бизнес-администрирование, конкуренция, принципы бизнес-администрирования, системность

Voynarenko M.P., Kostyuk O.M. The nature and the principles of business administration of enterprises in a volatile competitive environment.

The article describes the nature and availability of quality Business Administrative Tools for the practice of domestic enterprises, the principles of business administration and the demand for a universal approach to solving business problems in a volatile competitive environment.

Keywords: business administrative, competitive environment, the principles of business administration, system

Ділове адміністрування, що часто на практиці називають бізнес-адмініструванням, з розвитком економіки, отримало велике значення на всіх стадіях існування бізнесу, – від започаткування до розвитку і зростання, від періодів підйому до моментів спаду. Нові тенденції в економіці України вимагають іншого підходу до організації управління на підприємствах, змушують менеджерів відходити від затеоретизованих підходів і знаходити інші важелі досягнення результатів бізнесу. Сучасний менеджмент, який знаходиться під впливом інтернаціоналізації і глобалізації, враховує не лише ситуацію на внутрішніх ринках і потреби внутрішніх споживачів і інвесторів, а й інших географічних ринків і залежить від можливостей інвестиційного процесу і рівня складності ресурсного забезпечення. Тому менеджмент організації повинен відрізнитися універсалізмом і глобальним поглядом на процеси в організації. При цьому необхідно враховувати як рішення стосовно однієї проблеми чи задачі вплине на інші сфери діяльності організації.

Попит на впровадження бізнес-адміністрування в середовище організації обґрунтований необхідністю розуміння принципів бізнесу, основних цілей організації на підставі правильного визначення пріоритетів в поєднанні з всебічним розвитком особистих навиків учасників управлінської команди у форматі реального бізнес-середовища.

Метою дослідження є категорія «Бізнес-адміністрування» як інструмент менеджменту, сутність та принципи бізнес-адміністрування організації, як суб'єкта ринку.

Виклад основного матеріалу

Бізнес-адміністрування, як мистецтво управління бізнесом в умовах мінливого конкурентного середовища, стало актуальним в Україні зовсім недавно. Термін «бізнес-адміністрування» складається з двох понять, які, на перший погляд, не можуть бути поєднаними у процесі функціонування суб'єктів господарювання в ринкових умовах. Бізнес, якщо його розглядати як підприємство – це економічна діяльність суб'єкта в умовах ринку, що приносить дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг. Адміністрування – це термін, який поширюється на управління державними установами, або для позначення про-

цесів керування діяльністю апарата управління підприємства передбачає чітку організацію процесів та контроль. У менеджменті термін адміністрування означає професійну діяльність менеджерів організації або державних службовців, що спрямована на втілення в життя рішень керівництва, тобто реалізація поставлених задач і пошук оптимальних шляхів їх вирішення.

Але бізнес є поняттям більш широким і багатогранним ніж підприємництво. Бізнес характеризує сферу діяльності суб'єкта господарювання і його економічні інтереси (промисловий, торговельний, сільськогосподарський, фінансовий, банківський, сфера послуг), величину та обсяг діяльності (дрібний, великий, середній). Крім того, якщо суб'єктом підприємництва є саме підприємство, то суб'єктами бізнесу виступають не лише підприємства, але й споживачі продукції і послуг, державні установи, що здійснюють регуляторні і контролюючі функції, працівники підприємств [1]. В свою чергу адміністрування є одним з багатьох інструментів менеджменту, що дозволяють організації досягати поставлених цілей найбільш ефективним способом.

Тому бізнес-адміністрування – це діяльність, спрямована на системний підхід до покрокової та узгодженої організації всіх процесів господарської діяльності та аспектів функціонування підприємства з метою ритмічної роботи організації, задоволення потреб споживачів та дотримання високих темпів зростання обсягів реалізації, формування та дотримання позитивного іміджу підприємства, ефективного використання всіх видів ресурсів, взаємодії з громадськими, профспілковими та державними установами, забезпечення мотивації удосконалення професіоналізму та умов для кар'єрного зростання працівників в процесі досягнення цілей діяльності організації та зростання вартості компанії.

Як принципи бізнес-адміністрування можна виділити: системність; процесний підхід; розмежування функцій і повноважень; оперативність; можливість оцінки і контрольованість параметрів діяльності всіх учасників; орієнтація на зміну конкурентного середовища і розвиток технологій.

Системність полягає у усвідомленні організації як цілісного організму, що складається з множини елементів з усталеними взаємозв'язками між ними та створенні такого середовища всередині компанії, яке робить ці зв'язки якомога спеціалізованими і результативними, виключаючи дублювання, повторюваність функцій, надмірне документування та громіздку звітність. Основними системними параметрами в бізнес-адмініструванні є простота, надійність, вимірюваність результатів роботи. Організацію (корпорацію, суб'єкт підприємницької діяльності, компанію і т. п.) можна розглядати сукупність декількох систем:

- виробничо-технологічну (охоплює виробничу діяльність підприємства, впровадження і використання технологій, машин і обладнання, контроль якості продукції і послуг);

- соціально-психологічну (охоплює принципи кадрової політики на підприємстві, мотивацію персоналу, побудову ієрархії управління, стимулювання професійного зростання, загальний психологічний клімат в колективі, формування філософії компанії та виховання у персоналу почуття спільної мети компанії);
- організаційну (характеризує підприємство, як структурну ланку галузі, господарства регіону, економіки країни або міжнародної економіки і визначає його як систему з певною організаційною структурою, яка визначає характер зв'язків всередині організації між виробництвом або процесом надання послуг та управлінням, між організацією в цілому та зовнішніми контрагентами);
- інформаційну (характеризує підприємство як суб'єкта накопичення великого обсягу інформації про споживачів, партнерів, працівників, фінансово-господарські операції, інформаційних зв'язків між елементами структури підприємства, суб'єкта і об'єкта електронних комунікацій, користування системами бізнес-комунікацій для створення ефективної підприємницької структури) [2];
- фінансово-економічну (визначає підприємство як суб'єкт господарювання, окрему економічну одиницю, фінансову систему із внутрішніми і зовнішніми грошовими потоками, принципами бюджетування, податкового планування).

Тому, системний підхід в бізнес-адмініструванні забезпечує участь всіх підрозділів суб'єкта господарювання у вирішенні стратегічних і тактичних задач бізнесу, дозволяє чітко визначити завдання і очікувані результати від прийняття бізнес-рішень на кожному етапі і визначити ефективність кожної із вищезгаданих систем в процесі досягнення цілей.

Процесний підхід ґрунтується на сприйнятті діяльності організації, як сукупності процесів від маркетингу, планування, до продажу і після-продажного обслуговування. Всі процеси мають наступні характерні риси:

- наявність керівника процесу, або хазяїна процесу, який здійснює керівництво і несе відповідальність за здійснення і результати процесу;
- ресурси (матеріальні, фінансові, інформаційні, трудові і т.д.);
- визначення параметрів процесу (показників, за якими керівник може визначити ефективність здійснення процесу);
- портрет споживача процесу, що є кінцевим споживачем результатів процесу;
- входи процесу (початкові складові), які в результаті процесу перетворюються у виходи процесу, враховуючи те, що виходи одного процесу можуть бути входами для іншого;
- виходи процесу, – продукція, послуга, ін формація, – задля якої існує процес;

— мережа процесів організації – об'єднання взаємопов'язаних і взаємоузгоджених процесів організації в єдину систему [3].

Розмежування функцій і повноважень спрямоване на результативну взаємодію відділів, підрозділів організації, межі відповідальності, рівні стимулювання і заохочення, виключення дублювання функцій управління, контролюючих функцій, документування і звітів.

Оперативність визначається вмінням Власників, керівного складу та менеджерів організації на підставі об'єктивної ринкової інформації швидко реагувати на зміни зовнішніх параметрів функціонування бізнесу і відповідати на виклики мінливого конкурентного середовища, перерозподіляти ресурси, пріоритетність задач, методи досягнення цілей, акцентувати повноваження.

Ефективність бізнес – адміністрування визначається можливістю оцінки і контрольованості параметрів діяльності всіх учасників господарських процесів в організації. Чітко встановлені функціональні обов'язки, терміни виконання, кількісні та якісні характеристики поточних і кінцевих результатів діяльності, встановлення об'єктивного, зрозумілого і прозорого порядку заохочень і є надійним і переконливим інструментом гарантованого досягнення задач організації.

В сучасних умовах стрімкої динаміки впровадження інформаційних технологій та використання Інтернету в процесі функціонування підприємством, орієнтація на зміну конкурентного середовища і розвиток технологій, є не тільки вимогою часу, а й поштовхом для виходу на нові

ринки, шляхом швидкого отримання і донесення інформації про продукцію або послуги. Зростання швидкості обміну інформацією всередині організації, та безпосередньо організації із зовнішніми контрагентами, дає змогу в процесі бізнес-адміністрування відсортовувати, фільтрувати не обхідну інформацію, і, аналогічно пазлу, скласти чітку картину поточної ситуації для подальшого прийняття рішень.

Підприємства України поступово займають стабільні позиції на міжнародних ринках. В свою чергу, зарубіжні компанії намагаються проникнути на ринок України. Тому бізнес-адміністрування потрібно також орієнтувати на міжнародний менеджмент. Попит на професіоналізм у цій галузі зі знаннями у базовій теорії на суворим практичним спрямуванням стає запорукою успішного функціонування організацій на внутрішніх ринках і глобальному бізнес-середовищі.

Висновки

Розуміння сутності, принципів бізнес-адміністрування організацій в ринкових умовах дає з однієї сторони чітке уявлення про складність задач, які постають перед підприємствами в сучасних умовах господарювання, а з іншої, – дають змогу використати бізнес-адміністрування, як інструмент менеджменту для функціонування малих підприємств України за умов фінансової кризи, обмеженості матеріальних і фінансових ресурсів, входження у світову економічну систему як рівноправних і професійних партнерів і достойних конкурентів [4].

Список літератури:

1. Санахметова Н.О. Підприємницьке право [Текст] : навч. посіб. / Н.О. Санахметова. – К. : А.С.К., 2001. – 704 с.
2. Крутик А.Б. Малое предпринимательство и бизнес-коммуникации [Текст] : учеб. пособие / А.Б. Крутик, М.А. Горенбургов ; Рос. акад. гуманитар. наук. – СПб. : Бизнес-пресса, 1998. – 295 с.
3. Репин В.В. Процессный подход к управлению : моделирование бизнес-процессов / В.В. Репин ; В.Г. Елиферов. – 2-е изд. – М. : Стандарты и качество, 2005. – 404 с.
4. Модернізація механізмів розвитку малого та середнього бізнесу [Текст] : монографія / [А.І. Бугенко, М.П. Войнаренко, В.І. Ляшенко та ін.] ; Нац. акад. наук України, Ін-т економіки пром-сті, Донец. облдержадмін. та ін. – Донецьк : ІЕП, 2011. – 325 с.

Надано до редакції 12.09.2013

Войнаренко Михайло Петрович / Mykhailo P. Voynarenko
voynarenko@ukr.net

Костюк Оксана Миколаївна / Oksana M. Kostyuk

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Сутність та принципи бізнес-адміністрування на підприємствах за умов мінливого конкурентного середовища. [Електронний ресурс] / М.П. Войнаренко, О.М. Костюк // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 4 (9). – С. 49-51. – Режим доступу до журн.: <http://www.economics.opu.ua/files/archive/2013/n4.html>